

# פרשת וירא התשע"ט

adk1010@gmail.com

הרב ארי דוד קאהן

Shiur in memory of Pinchas Meyer Ben Hershel Avraham ha Levi

## 1. בראשית פרק יז, טו-כז

(טו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם שְׂרִי אִשְׁתְּךָ לֹא־תִקְרָא אֶת־שְׁמָהּ שְׂרִי כִּי שָׂרָה שְׁמָהּ: (טז) וּבִרְכֹתַי אֲתָהּ וְגַם נָתַתִּי מִמֶּנָּה לָךְ בֶּן וּבִרְכֹתֶיהָ וְהָיְתָה לְגוֹיִם מְלֻכֵי עַמִּים מִמֶּנָּה יִהְיוּ: (יז) וַיִּפֹּל אַבְרָהָם עַל־פָּנָיו וַיִּצְחַק וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ הֲלֹבֶן מֵאֵה־שָׁנָה יוֹלֵד וְאִם־שָׂרָה הִבְתַּת־שָׁעִים שָׁנָה תֵּלֵד: (יח) וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים לֹא יִשְׁמַעְאֵל יְחִיָּה לְפָנָיִךְ: (יט) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶבְלֵ שָׂרָה אִשְׁתְּךָ יִלְדָת לָךְ בֶּן וְקִרְאתָ אֶת־שְׁמוֹ יִצְחָק וְהִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי אִתּוֹ לְבְרִית עוֹלָם לִזְרַעוֹ אַחֲרָיו: (כ) וְלִישְׁמַעְאֵל שְׁמַעְתִּיךָ הִנֵּהוּ בְרַכְתִּי אִתּוֹ וְהַפְרִיתִי אִתּוֹ וְהַרְבִּיתִי אִתּוֹ בְּמֵאֵד בְּמֵאֵד שְׁנַיִם־עָשָׂר נְשִׂאִים יוֹלִיד וְנִתְתִּיו לְגוֹי גָּדוֹל: (כא) וְאֶת־בְּרִיתִי אֶקִּים אִתְּךָ יִצְחָק אֲשֶׁר תֵּלֵד לָךְ שָׂרָה לְמוֹעֵד הַזֶּה בְּשָׁנָה הָאַחֲרֹת: (כב) וַיִּבֶל לְדַבָּר אִתּוֹ וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל אַבְרָהָם: (כג) וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־ישְׁמַעְאֵל בְּנוֹ וְאֵת כָּל־יְלִידָיו בֵּיתוֹ וְאֵת כָּל־מִקְנֵת כֶּסֶףוֹ כָּל־זָכָר בְּאֹנְשֵׁי בֵּית אַבְרָהָם וַיָּמַל אֶת־בְּשָׂר עַרְלָתָם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהִים: (כד) וְאַבְרָהָם בֶּן־תְּשַׁעַם וַחֲשַׁע שָׁנָה בָּהֵמְלוֹ בְּשַׁר עַרְלָתוֹ: (כה) וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּנוֹ בֶּן־שָׁלֹשׁ עָשָׂר שָׁנָה בָּהֵמְלוֹ אֵת בְּשַׁר עַרְלָתוֹ: (כו) בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּנוֹ: (כז) וְכָל־אֹנְשֵׁי בֵּיתוֹ יָלִיד בְּיַת וּמִקְנֵת־כֶּסֶף מֵאֵת בֶּן־נֶכֶד בְּנֵי אִתּוֹ:

## 2. בראשית פרק יח, א-ד

(א) וַיֵּרָא אֵלָיו ה' בְּאַלְגֵי מִמְרָא וְהוּא יָשָׁב בְּמַחֲזֵה־הָאֵהָל כְּתָם הַיּוֹם: (ב) וַיֵּשֶׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עָלָיו וַיֵּרָא וַיֵּרַץ לִקְרָאתָם מִפֶּתַח הָאֵהָל וַיִּשְׁתַּחוּו אַרְצָה: (ג) וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי אִם־נָא מְצָאתִי חַן בְּעֵינֶיךָ אֶל־נָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְדְּךָ: (ד) יִקַּח־נָא מֵעֲטֻמִּים וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁעֲנוּ תַּחַת הַעֵץ:

## 3. תלמוד בבלי מסכת שבועות דף לה עמוד ב

כָּל שְׁמוֹת הָאֲמוּרָיִם בְּתוֹרָה בְּאַבְרָהָם, קִדְשׁ, חוּץ מִזֶּה שֶׁהוּא חַל, שְׁנַאֲמַר: (בראשית יח) "וַיֹּאמֶר: אֲדֹנָי אִם נָא מְצָאתִי חַן בְּעֵינֶיךָ". חֲנִינָא בֶן אַחִי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מְשׁוּם רַבִּי אֶלְעָזָר הַמּוֹדְעֵי אָמְרוּ: אַף זֶה קִדְשׁ. כְּמָאן אֲזַלָּא הָא דְאָמַר רַב יְהוּדָה, אָמַר רַב: גְּדוֹל הַכְּנֻסַת אוֹרְחִים יוֹתֵר מִהַקְּבֵלַת פְּנֵי שְׂכִינָה, כְּמָאן? פְּאוּתוֹ הַזֶּה. כָּל שְׁמוֹת הָאֲמוּרָיִם בְּלוֹט חַל, חוּץ מִזֶּה שֶׁהוּא קִדְשׁ, שְׁנַאֲמַר: (שם ט) "וַיֹּאמֶר לוֹט אֲלֵהֶם: אֵל נָא אֲדֹנָי, הִנֵּה נָא מְצָא עַבְדְּךָ חַן בְּעֵינֶיךָ וַתַּגְדֵּל חַסְדְּךָ" וגו', מִי שֵׁשׁ בִּידוֹ לְהַמִּית וְלַחֲתוּת, זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

## 4. פסיקתא זוטרתא (לקח טוב) בראשית פרשת וירא פרק יט סימן ח

רַק לְאֹנְשִׁים הָאֵל־לִשׁוֹן אֱלוֹהוֹת, שְׁלִיחוֹת אֱלֹהִים הֵם עוֹשִׂים:

## 5. שכל טוב (בובר) בראשית פרשת וירא פרק יט סימן ח

רַק לְאֹנְשִׁים הָאֵל־לִשׁוֹן שְׁנִשְׁתַּלְחוּ בְּמִשְׁלַחַת הָאֵל הַגְּדוֹל אֵל תַּעֲשׂוּ דַבָּר:

## 6. רש"י בראשית פרשת וירא פרק יט פסוק ח

הָאֵל־כְּמוֹ הָאֵלֶּה:

## 7. בראשית פרק יט, א-ב

(א) וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סְדֵמָה בְּעָרִב וְלוֹט יָשָׁב בְּשַׁעַר־סְדָם וַיֵּרָא־לוֹט וַיִּקַּם לִקְרָאתָם וַיִּשְׁתַּחוּ אַפָּיִם אַרְצָה: (ב) וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא־אֲדֹנָי סוּרוּ נָא אֶל־בֵּית עַבְדְּכֶם וְלִינּוּ וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁכַּמְתֶּם וְהִלַּכְתֶּם לְדַרְכְּכֶם וַיֹּאמְרוּ לֹא כִּי בְּרַחוּב גְּלִיוֹ: ... (ח) הִנֵּה־נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אִישׁ אוֹצִיאָה־נָא אֶתְהוֹן אֲלֵיכֶם וַעֲשׂוּ לָהֶן כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם רַק לְאֹנְשִׁים הָאֵלֶּה אֶל־תַּעֲשׂוּ דְבָר כִּי־עַל־כֵּן בָּאוּ בְּצַל קִרְתִּי: ... (יח) וַיֹּאמֶר לוֹט אֲלֵהֶם אֶל־נָא אֲדֹנָי: (יט) הִנֵּה־נָא מְצָא עַבְדְּךָ חַן בְּעֵינֶיךָ וַתַּגְדֵּל חַסְדְּךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי לְחַתּוּת אֶת־נַפְשִׁי וְאֲנִכִּי לֹא אוֹכַל לְהַמְלִיט הַהִרָה פֶּן־תִּדְבַקְנִי הַרְעָה וְנִמְתִּי: ... (ל) וַיַּעַל לוֹט מִצֹּעַר וַיִּשָּׁב בְּהָר וַשְׁתֵּי בָנָתָיו עִמּוֹ כִּי יָרָא לְשִׁבְתָּ בְּצוּעַר וַיִּשָּׁב בְּמַעְרָה הוּא וַשְׁתֵּי בָנָתָיו: (לא) וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל־הַצְּעִירָה אָבִינוּ זָקֵן וְאִישׁ אֵין בְּאַרְצָל לְבֹא עֲלֵינוּ פְּדָרָךְ כִּלְהִיאָרְץ: (לב) לָכֵה נִשְׁקָה אֶת־אָבִינוּ זָקֵן וְנִשְׁכַּבָה עִמּוֹ וְנִסְתִּיה מֵאָבִינוּ זָרַע: (לג) וַתִּשְׁקִינָ אֶת־אָבִיתָן זָקֵן בְּלִילָה הוּא וַתְּבֹא הַבְּכִירָה וַתִּשְׁכַּב

את-אביה ולא-יגדע בשכבה ובקומה: (לד) ויהי ממחרת ותאמר הבכירה אל-הצעירה הן-שכבתי אמש את-אבי נשקננו לין גם- הלילה ובאיל שכבי עמו ונחיה מאבינו זרע: (לה) ותשקין גם בלילה והיא את-אביהו לין ותקם הצעירה ותשקב עמו ולא-יגדע בשכבה ובקמה: (לו) ותהרין שתי בנות-לוט מאביהן: (לז) ותלד הבכירה בן ותקרא שמו מואב הוא אבי-מואב עד-היום: (לח) והצעירה גם-הוא ילדה בן ותקרא שמו בן-עמי הוא אבי בן-עמון עד-היום:

#### 8. בראשית פרק ט, יח-כז

(יח) ויהיו בני-גם היצאים מן-התבה שם ונתם ונתם ונתם הוא אבי כנען: (יט) שלשה אלה בני-גם ומאלה נפצה כל-הארץ: (כ) ויחל גם איש האדמה ויטע קרם: (כא) וישת מן-היין וישכר ויתגל בתוך אלה: (כב) וירא גם אבי כנען את ערנת אביו ויגד לשני-אחיו בחוץ: (כג) ויקח שם ויפת את-השמלה וישלמו על-שכמ שניהם וילכו אחרנית ויכסו את ערנת אביהם ופניהם אחרנית וערנת אביהם לא ראו: (כד) ויקץ גם מייגו ויגדע את אשר-עשה-לו בנו הקטן: (כה) ויאמר ארור כנען עבד עבדים יתנה לאחיו: (כו) ויאמר ברוך ה' אלהי שם ויהי כנען עבד למו: (כז) ונת אלהים ללפת וישלן באהלי-שם ויהי כנען עבד למו:

#### 9. רמב"ן בראשית פרק יח

ובספר מורה הנבוכים (ב מב) נאמר כי הפרשה כלל ופרט. אמר הכתוב תחלה כי נראה אליו השם במראות הנבואה, ואיך היתה המראה הזאת, כי נשא עיניו במראה והנה ג' אנשים נצבים עליו. ויאמר אם נא מצאתי חן בעיניך, זה ספור מה שאמר במראה הנבואה לאחד מהם הגדול שבהם. ואם במראה, לא נראו אליו רק אנשים אוכלים בשר, איך אמר "וירא אליו ה'", כי הנה לא נראה לו השם לא במראה ולא במחשבה, וככה לא נמצא בכל הנבואות, והנה לדבריו לא לשה שרה עוגות, ולא עשה אברהם בן בקר, וגם לא צחקה שרה, רק הכל מראה, ואם כן בא החלום הזה ברוב ענין כחלומות השקר, כי מה תועלת להראות לו כל זה: ... והנה לפי דעתו זאת יצטרך לומר כן בענין לוט, כי לא באו המלאכים אל ביתו, ולא אפה להם מצות ויאכלו, אבל הכל היה מראה. ואם יעלה את לוט למעלת מראה הנבואה איך יהיו אנשי סדום הרעים והחטאים נביאים, כי מי הגיד להם שבאו אנשים אל ביתו. ואם הכל מראות נבואתו של לוט, יהיה "וויאצו המלאכים וגו' קום קח את אשתך", "וויאמר המלט על נפשך" (להלן יט טו יז), "והנה נשאתי פניך" (שם כא), וכל הפרשה כלה מראה, וישאר לוט בסדום. אבל יחשוב שהיו המעשים נעשים מאליהם, והמאמרים בכל דבר ודבר מראה, ואלה דברים סותרים הכתוב, אסור לשומעם אף כי להאמין בהם: ...

#### 10. רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ו הלכה ט

כל השמות האמורים באברהם קדש אף זה שנקאמר (בראשית יח ג) "אדני אם נא מצאתי חן" הרי הוא קדש. כל השמות האמורים בלוט חל חוץ מזה "אל נא אדני הנה נא מצא עבדך חן".

#### 11. רמב"ם הלכות אבל פרק יד

שכר הלונה מרבה מן הפל. והוא החק שחקקו אברהם אבינו ודרך הקסד שנהג בה. מאכיל עוברי דרכים ומשקה אותן ומלנה אותן. וגדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכניה. שנקאמר (בראשית יח ב) "וירא והנה שלשה אנשים". ולוויים יותר מהכנסתן. אמרו חכמים כל שאינו מלנה פאלו שופך דמים:

#### 12. רד"ק בראשית פרק יח פסוק ב

(ב) וישא עיניו - תחלת מה שראה במראה אחר שנרדם הוא שנשא עיניו וראה שלשה אנשים:

#### בכור שור בראשית פרק יח פסוק ב

(ב) וירא והנה שלשה אנשים. לפי הפשט אנשים ממש:

#### 13. [רבינו] בחיי בראשית פרק יח פסוק ב

(ב) וישא עיניו וירא. ראה בחוש העין "שלשה אנשים נצבים עליו", והוסיף שנית לשון "וירא" לבאר כי הוסיף לראות בעין השכל והתבונן בהם והכיר שהם מלאכים, ולכך אמר: וירץ לקראתם וישתחו ארצה. והמלאכים האלה היו: מיכאל רפאל גבריאל, מיכאל בא לבשר את שרה ולהציל את לוט שהם שתי שליחות חסד ורחמים, רפאל לרפאות את אברהם, גבריאל להפוך את סדום, וזהו

שכתוב: ויבאו שני המלאכים סדומה בערב, והוא מיכאל וגבריאל, מיכאל להציל את לוט, גבריאל להפוך את סדום, וזהו שכתוב: ויהפך את הערים, ולא אמר ויהפכו. ומה שאמרו רבותינו ז"ל: (ב"ר ג, ב) אין מלאך אחד עושה שתי שליחות, לא אמרו אלא כשהם זה הפך זה, שהרי המלאך הממונה על הרחמים לא יתכן שיעשה דין שהוא הפכו, והמלאך הממונה על הדין לא יבא על הרחמים, אבל כשהם שתי שליחות של דין או של רחמים עושה ואפי' כמה שליחות, ועל כן תמצא שעשה מיכאל שתי שליחות של חסד: בשורת התולדה לשאינה ראויה להוליד, והצלת לוט שלא היה ראוי להצלה... ועוד תמצא אם תשכיל בפרשה, כי נגלית לו כאן השכינה עם מחנותיה, שהרי ג' המלאכים האלה מלאכי צבאות הם, ומארבע מחנות שכינה הם. ובבראשית רבה: (שמו"ר ב, ח) בכל מקום שתמצא מיכאל שם כבוד השכינה. ולכך בראותו אותם רץ אחריהם כרץ אחר השכינה. ומה שנגלו שלשה ולא ארבעתם, הכל לפי הצורך: מלאך החסד על שתי שליחות שהיו של חסד, מלאך הרחמים על הרפואה, מלאך הדין על חרבן סדום, והרביעי כבר נגלה לו בין הבתרים, והבן זה.

#### 14. אלשיך על בראשית פרק יח פסוק ב

.. והיא כי על ידי מילה זכה כי בא הוא יתברך במרכבת מלאכיו והניחם ועשה מרכבה מאברהם. וזהו וישא עיניו וירא כי נשא עיניו למעלה מעצמו, וירא בשכינה על ראשו שעשה מרכבה ממנו. והנה שלשה אנשים נצבים עליו כלומר שלא ראה אותם באים מרחוק ומתקרבים עד גשתם אליו, כדרכן של בני אדם, כי אם והנה כו' נצבים עליו, כי אחר שוישא עיניו למעלה וירא בשכינה וכשבא מיד להביט למטה, והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא היותם נצבים לפניו כהרף עין. והוא כי הוא יתברך בעשותו מרכבה מאברהם הוריד מלאכי מרכבתו מיכאל גבריאל רפאל והציבם לפניו מלובשים כאנשים למען זכות את אברהם להסעידם:...

ומה שהיה נדון בקרבו אולי מלאכים היו, כי על כן לא ראה באים בדרך כי אם נצבים לפניו כרגע, והיו בדמות אנשים מלובשים גשמיות, הוא כי האלהים עשה למען יקיים בהם מצות גמילות חסדים שיתן לפניהם ויאכלו. או אפשר כי אנשים הם קלי המרוץ כי טרם ירגיש אותם מרחוק ראה נצבים עליו. על כן אמר הנה שתי מעלות טובות זכיתי עתה אחד היותי מרכבה אל השכינה שנית מצות גמילות חסדים. אם אטפל במצות גמילות חסד אולי השכינה תסתלק מעלי, ואם אמרתי לפניו יתברך שאל נא יעבור ויעזוב אותי, אולי אצטרך להאריך בתחינה ובין כך ובין כך יסתלקו האנשים, כי גם אם הם אנשים, כאשר קלו מנשרים לבא יקלו להסתלק, ואוי לי אם אומר להם תחלה המתינו לי עד דברי בו יתברך, כי כן לא יעשה להתחיל לדבר במ טרם אדבר עמו יתברך כי הוא מיעוט דרך ארץ. על כן לתקן את הכל עשה בחכמה ולא דבר אתם דבר, רק רמז להם שהיה חפץ לדבר במ כדי שיתעכבו. ועל כן וירץ לקראתם - עם היותו קרוב - מפתח האהל, למען יבינו כי חושק לדבר במ וזה הוא אם אנשים הם. ואם הם מלאכים על כן וישתחו ארצה. ועל ידי כך בטח לבו שימתינו לו ולא יסעו בעוד ידבר עמו יתברך, כי המה יכירו כי חפצו במ ולא ישקוט עד ידבר אתם:

#### 15. בראשית רבה (וילנא) פרשת וירא פרשה מז סימן ט

אמר עד שלא מלתי היו העוברים והשבים באים אצלי, אמר לו הקדוש ברוך הוא עד שלא מלתי היו בני אדם ערלים באים, עכשו אני ובני פמליא שלי נגלים עליה, הדין הוא דקתיב (בראשית יח, ב): וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו, וירא בשכינה, וירא במלאכים. ...

#### 16. אור החיים בראשית פרק יח פסוק ב

וישא עיניו וגו'. צריך לנו לדעת למה הוצרך לומר והנה גם למה הוצרך לומר נצבים מן הסתם נצבים היו, ומה יצא לנו מהודעה זו, עוד אומרו עליו אין לה משמעות, ואם לומר שסמוכים אליו, יכחיש זה אומרו וירץ לקראתם. עוד קשה אומרו פעם ב' וירא ולא הספיק בראשונה. עוד לאיזה ענין השתחוה לאורחים אברהם קודם יודעו מהם כי מלאכים היו ולמה לא חש לערביים וכו':... עוד ירמוז על זה הדרך אנשים נצבים פי' עומדים בדמות אנשים, עליו פי' על סיבתו לצורך הכנסת אורחים, והכיר בהם כי (הם) מלאכי אלהים הם כי צורת המלאך לא תתעלם. וצא ולמד מאשת מנוח (שופטים יג) ומכל שכן אברהם שמכירם היה לשעבר. ואומרו וירא היה נראה לומר שראיה זו שנית היא הכרתם היותם

מלאכים אלא שאין צורך לזה וכבר רמז הכתוב שהכירם אלא שמודיע הכתוב שבראיה שראה אותם נתרפא ממכאובו ועמד ורץ לקראתם, כי המלאך יראה מרחוק ואין הבדל לבחינת הרוחניות למנוע הרפואה ותכף ומיד עשה שליחותו רפאל וירפאהו, ולצד הרגשה זו וישתחו ארצה למשרתי עליון:

#### 17. מלבי"ם בראשית פרק יח פסוק ב

וישא. שתחלה נראה אליו ה' ואחר כך נתגלו לו מלאכיו וקדושו, שכל הנביאים יראו את המלאך תחלה ואח"כ יגלה להם כבוד ה', וה' הראה אהבתו אליו שתחלה נראה אליו המלאך ואח"כ צבא משרתיו עושי רצונו, וישא עיניו וירא תחלה ראה את המלאכים בעין הנבואיי בעודם ברוחניותם וראה אותם מעופפים למעלה והתחקה המראה בנבואתו כי שלשה אנשים נצבים עליו, ר"ל שנצבים ברום עולם שעז"א נצבים עליו למעלה, ואח"כ נתגלמו בגולם ולבוש גשמי ועבר המראה מן עין הנבואיי אל עין החושיי, **שעז"א שנית וירא**. שראה אותם בעיניו הגשמיים שעומדים על הארץ כעוברי אורח, וכאשר ראה אותם עוברים בצד האהל כרוצים לעבור לדרכם, רץ לקראתם לעכבם שיסורו אל ביתו, ובמדרש אהל של א"א מפולש היה, דייקו ממלת לקראתם שרץ מפתח זה אל פתח האהל שכנגדו ושם בא לקראתם, כי אם רץ מפתח שהיה יושב שם היה צ"ל וירץ אליהם, וישתחו ארצה:

#### 18. בראשית רבה (וילנא) פרשת וירא פרשה מה סימן י

ויאמר אדני אם נא מצאתי חן (בראשית יח, ג), תני רבי חייא לגדול שפוקן אמר זה מיכאל.

#### 19. בראשית פרק כ,

(א) ויסע משם אברהם ארצה הנגב וישב בין קדש ובין שור ויגר בגרר: (ב) ויאמר אברהם אל-שרה אשתו אחתי היא וישלח אבימלך מלך גרר ויקח את-שרה: (ג) ויבא אליהם אל-אבימלך בחלום הלילה ויאמר לו הנה מת על-האשה אשר-לקחת והוא בעלת בעל: (ד) ואבימלך לא קרב אליה ויאמר אדני הגוי גם-צדיק תהרג: (ה) הלא הוא אמר-לי אחתי הוא והיא-גם-הוא אמרה אחי הוא בתם-לכבי ויבנקזו פפי עשיתי זאת: (ו) ויאמר אליו האלהים בחלום גם אנכי ידעתי כי בתם-לכבך עשית זאת ואחשך גם-אנכי אותך מחטו-לי על-כן לא-נתתיך לנגע אליה: (ז) ועתה השב אשת-האישל כיי-נביא הוא ויתפלל בעדך ותיגה ואם-אינך משיב דע כיי-מות תמות אתה וכל-אשר-לך: ... (י) ויקח אבימלך צאן ובקר ועבדים ושפחות ויתן לאברהם וישב לו את שרה אשתו: (ט) ויאמר אבימלך הנה ארצי לפניך בטוב בעיניך שוב: (טז) וילשרה אמר הנה נתתי אלהיך בלתי ידעתי הנה הוא-אלך כסות עינים לכל אשר אתה ואת כל ונקחת: (יז) ויתפלל אברהם אל-האלהים וירפא אלהים את-אבימלך ואת-אשתו ומהתו וילדו: (יח) כיי-עצר עצל ה' בעד כל-רחם לבית אבימלך על-דבר שרה אשת אברהם: ס

#### 20. בראשית פרק יח,

(כ) ויאמר ה' זעקת סדם ועמרה כיי-רבה וחסאתם כי כבדה מאד: (כא) ארדה-נא וארא הן-עקתה הבאה אלי עשוו פלה ואם-לא אדעה: (כב) ויפגו משם האנשים וילכו סדמה ואברהם עוננו עמד לפני ה': (כג) ויגש אברהם ויאמר האף תספה צדיק עם-רשע: (כד) אוילי גש חמשים צדיקים בתוך העיר האף תספה ולא-תשא למקום למען חמשים הצדיקים אשר בקרבה: (כה) חללה לך מעשיתו כדבר הזה להמית צדיק עם-רשע והנה כצדיק כרשע חללה לך השפט כל-הארץ לא יעשה משפט:

#### 21. בראשית פרק יז, יז-יח

(יז) ויפל אברהם על-פניו ויצחק ויאמר בלבו הלבן מאה-שנה יולד ואם-שרה הבת-תשעים שנה תלד: (יח) ויאמר אברהם אל-האלהים לו ישמעאל יתנה לפניך:

#### 22. בראשית פרק כב, ד-ה

(ד) בזים השלישי וישא אברהם את-עיניו וירא את-המקום מרחק: (ה) ויאמר אברהם אל-נערו שבו-לכם פה עם-הממור ואני והנער נלכה עד-כה ונשמתנה ונשוכה אליכם:

#### 23. רש"י בראשית פרשת וירא פרק כב

וירא את המקום - ראה ענו קשור על הקר: